

SARAH WINMAN

När
gud var
en
kanin

Basil

Det var dagen för föreställningen och hon kom krypande ut ur skuggorna bakom scenen likt en gigantisk fågelspindel snarare än den bläckfisk som det var meningen att hon skulle föreställa, och när miss Grogney fick syn på henne skrek hon som om hon fått halsen uppskuren av Satan själv. Det fanns ingen tid till att få Jenny Penny ut ur den kostymen och in i kamelkostymen, så miss Grogney sa åt henne att hålla sig längst bak i mörkret på scenen och om hon såg så mycket som det minsta lilla viftande med en tentakel skulle hon kväva henne med en plastpåse. Jesusbarnet började gråta. Miss Grogney sa åt honom att vara tyst och kallade honom lipsill.

Jag kikade snabbt ut genom ridån och lät blicken glida över publiken för att se om mamma och Nancy satt där. Det hade kommit mycket folk, nästan fullsatt. Mycket bättre än under skördefesten i höstas som så olyckligt hade krockat med en fotbollsmatch. Då hade det bara kommit drygt tjugo personer för att tacka för de gåvor de skulle till att mottaga. Gåvor som vid

det tillfället uppgick till två dussin burkar med vita bönor, tio brödlimpor och en låda fallfrukt.

Nancy såg mig och blinkade precis innan miss Grogneys bestämda hand lades på min axel och drog mig tillbaka in i kristendomen.

”Du förstör magin om du håller på att titta ut så där”, sa hon till mig.

Jag tänkte att jag nog kommer att förstöra den ändå. Min mage drog ihop sig.

”Var är kamelerna?” ropade miss Grogney.

”De håller på att puckla på varandra”, sa mr Gulliver, den nya läraren, och vi skrattade allihop.

”Inte roligt, mr Gulliver”, sa hon och klev av från scenen och fastnade med tån i en sandsäck.

”Lycka till”, viskade jag till Jenny Penny när hon vaggade bort till krubban och kastade en kuslig skugga mot den mörka kulissen. Hon vände sig om och log stort mot mig. Hon hade till och med svärtat några av tänderna.

Ljuset dämpades. Jag mådde illa. Musik knastrade ut i aulan. Jag torkade av händerna mot min röda tunika och de lämnade efter sig två svettiga fläckar. Jag tog på mig solglasögonen. I mörkret var jag blind. Jag råkade peta upp min käpp i rumpan på ett av fåren och han började gråta. Jag bad miss Grogney om ursäkt och sa att jag inte såg vad jag gjorde. Hon sa: ”Lyckligtvis var Gud inte så blind”, och jag kände en rysning längs ryggraden.

Halmen i krubban luktade starkt. Jag hade tagit med den hemifrån och även om den inte var ren så var den äkta. Michael Jacobs, som spelade Jesusbarnet, hade kliat sig frenetiskt ända sedan han hade blivit lagd i den överdimensionerade krubban och strålkastarnas sken i kombination med några smutsfläckar gjorde att det såg ut som om han hade helskägg. Jag petade med käppen och kände mig fram till platsen där jag skulle stå.

Scenen med ärkeängeln Gabriel verkade gå bra och jag hörde publiken jubla och applådera när Maria Disponera, en ny tjej från Grekland, glömde sina repliker och sa: ”Du Maria. Du få barn. Gå till Bef-lem.” Hon hade fått den viktiga rollen eftersom hennes föräldrar ägde en grekisk restaurang där miss Grogney fick äta så mycket hon ville. I alla fall fram till en kväll då hon krossade tallrikar när ingen annan krossade tallrikar.

Herdarna var ett slött gäng som pekade i motsatt riktning från stjärnan och när de gick av scenen verkade de vara lika uttråkade som om det vore en iller som var på väg att födas i stället för Guds son. Det såg mer hoppfullt ut när de tre vise männen gjorde entré. I alla fall tills en av dem tappade sin rökelse – vilket i själva verket var en teburk av porslin fylld med Earl Grey. En flämtning hördes från publiken när hans mamma tog fram en näsduk och fällde en tyst tår åt förlusten av ett älskat arvegods. Han hade inte berättat att han hade tagit den. Precis som att han inte hade berättat att han brukade röka hennes cigaretter. Och mellan hennes ljudlösa snyftningar fick publiken se ett ensamt får, som tagit god tid på sig att lämna scenen, plötsligt skrika till och ramla ihop på mage när en vass bit av porslinet borrar sig i hans beniga knä. De tre vise männen klev över honom på sin väg av från scenen. Det var bara miss Grogney som visade någon form av omtanke och kröp upp på scenen och drog bort barnet som vore han ett ohanterligt flått skinn.

Jag stod på plats bakom min rekvisitadörr. Plötsligt hörde jag hur det knackade.

”Jaaa?” sa jag på det sätt som Nancy hade sagt åt mig att säga det och öppnade dörren och tog ett snabbt kliv ut i Marias ljus. Publiken drog efter andan. Nancy sa att jag såg ut som en blandning mellan Roy Orbison och dvärgen i *Rösten från andra sidan*. Jag visste inte vem någon av dem var.

”Jag heter Maria och det här är Josef. Vi har ingenstans att bo.

Finns det något rum här på härbärgen?”

Mitt hjärta dunkade, tungan kändes tjock och tung. *Säg det. Kom igen, säg det.*

”Behöver ni ett rum?” sa jag och avvek från manuskriptet.

Jag såg hur Maria och Josef tittade på varandra. Miss Grogney kikade ut från kulissen och höll upp manuskriptet och pekade på det.

”Låt mig tänka efter”, sa jag.

Tystnaden i publiken var kompakt, fåktade vilt av förväntan. Mitt hjärta dunkade hårt, halsen kändes som om den höll på att svälla igen. *Säg det, sa jag för mig själv, säg det.* Och sedan gjorde jag det.

”Ja”, sa jag. ”Det finns ett ledigt rum med underbar utsikt till rimligt pris. Följ med mig.” Och med min vita käpp som knackade vägen omintetgjordes tvåtusen år av kristendom när jag visade Maria (som vid det här laget grät) och Josef mot en dubbelsvit med teve och minibar.

Medan ridån gick ned för en tidig paus glömdes den skäggprydda Jesus bort i den stora krubban i hörnet av scenen. Han låg och såg sig omkring på allt som hade kunnat bli. Plötsligt skrämmd av Jenny Pennys spindelliknande skugga försökte han kravla sig ur krubban men trasslade in foten i lindorna runt sin kropp och föll olyckligt framåt mot en klippa i papier-maché, som miss Grogney senare sa till polisen ”hade stelnat mycket mer än någon hade kunnat föreställa sig.”

Hans skrik sände kalla kårar runt aulan och medan Jenny Penny försökte leda publiken i första versen till ”Joy to the World!” hördes de första sirenerna från ambulansen och polisbilarna över tonerna.

JESUSBARNET I KOMA

Det var en tidig rubrik. Det fanns ingen bild på Michael Jacobs, bara ett foto på en gråtande vis man – som inte grät på grund av olyckan utan därför att hans mamma skällde ut honom för att ha stulit teburken. Ett vittne uttalade sig och sa att det var slutet på julen för vårt samhälle, men min bror sa att det var väldigt överdrivet och att Jesus skulle återuppstå. Inte förrän till påsk, sa Jenny Penny och grät mot en kudde.

Naturligtvis beskyllde miss Grogney både Jenny och mig för olyckan och hon sa det klart och tydligt till polisen, men de vägrade att lyssna på det. Det var en fråga om säkerhet och eftersom hon var den som hade initierat hela den här *palavern* (de använde faktiskt det ordet) låg ansvaret helt och hållet på hennes axlar. Hon sa upp sig innan rättegången började och såg hela händelsen som en trosfråga. Hon skulle komma att avstå från det moderna livet för att göra goda gärningar. Hon flyttade till Blackpool.

Mamma hade försökt att få tag på mrs Penny hela dagen och till sist kontaktade *hon* min mamma och sa att hon var i Southend-on-Sea och åt musslor och kunde kanske mamma se efter Jenny över natten? Självklart, sa mamma, och berättade vad som hade hänt.

”Jag kommer så fort jag kan.” sa mrs Penny. ”Går det bra om jag kommer i morgon?” Och sedan likt en liten dingo som känner lukten av blod, frågade hon lite för ivrigt: ”När är begravningen?”

”Han är inte död än”, sa mamma skarpt, men tyvärr lite för snabbt.

JESUSBARNET AVLIDET

Det var den andra rubriken. Pappas *Evening News* skickades runt under tyst förvirring. Eftersom han inte uppvisade några

livstecken hade hans ateistiska familj gått med på att stänga av den livsuppehållande respiratorn.

”Herregud, det gick fort”, sa Nancy. ”Hur tänker de? Försöker de spara på elen?”

”Det där var inte roligt, Nancy”, sa mamma och dolde ansiktet i händerna. ”Inte roligt alls.”

Men till och med jag såg att pappa skrattade, och min bror. Och Jenny Penny svor på att hon såg min mamma skratta när hon tittade upp från koppen med varm choklad. Hon älskade sådana här ögonblick. Att vara en del av en familj. Jag antar att det var för att hon inte hade någon.